

๑๗. ๘

๑๑๑๑

๗. ๕

การศึกษาการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตย
ของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก จังหวัดกาญจนบุรี

ปริญญาโท

ของ

วีรพัฒน์ อติโรจน์

๒๐ ส.ย. ๒๕๓๕

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

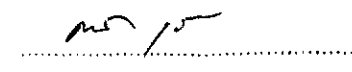
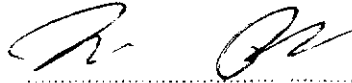
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

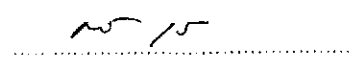
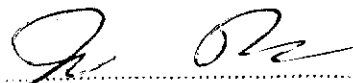
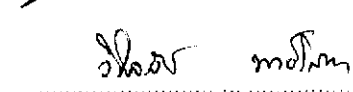
177355

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งต่อการช่วยเหลือและการให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง ของ
รศ. กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ รศ. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ และ ดร. कमเพชร ฉัตรสุภกุล
ซึ่งเป็นผู้กระตุ้นความคิด และกำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้
ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณต่อ คุณไพเราะ อ่อนเกษมผล คุณโพธิพันธ์ พานิช คุณอัมพร
เจนประภาพงษ์ คุณรรรควิช อินทร์วงศ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือ
ตลอดจนการให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่งในการทดสอบและการ
แก้ปัญหาคณะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตย

ขอขอบพระคุณต่อ อาจารย์วีชนี ธงไชย คณาจารย์ทุกท่านของโรงเรียน
หมู่บ้านเด็ก และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน ที่ให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจ
ที่จะสนับสนุนงานทางวิชาการเป็นสำคัญ

ขอขอบพระคุณต่อ พี่ ๆ และเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา ทำให้
การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างรวดเร็ว

ขอเทิดพระคุณ คุณพ่อ - คุณแม่ ผู้ให้ชีวิตและทิศทางของการศึกษา ที่ายที่สุดขอ
ขอบคุณ คุณปริยวรรณ วงศ์พานิช ผู้เป็นที่รักยิ่ง ที่ได้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดี
ตลอดมา

วีรพัฒน์ อติโรจน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
• ภูมิหลัง	1
• ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
• ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
• ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
• นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า	7
• การแก้ไ้ดูหา	7
• ทักษะคิดแบบประชาธิปไตย	17
• สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
• กลุ่มตัวอย่าง	23
• เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	24
• แบบทดสอบการแก้ไ้ดูหา เฉพาะหน้า	24
• แบบทดสอบทักษะคิดแบบประชาธิปไตย	26
• การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
• สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
• สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
• ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการแก้ไ้ดูหา เฉพาะหน้า และทักษะคิดแบบประชาธิปไตยของนักเรียนที่มีความแตกต่างกับด้าน เพศ อายุ และระยะเวลาที่อยู่ในโรงเรียน	35

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและ ทัศนคติแบบประชาธิปไตย	42
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	43
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	43
กลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
การอภิปรายผลการวิจัย	45
ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	55

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	23
2	แสดงระยะเวลาของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	24
3	เปรียบเทียบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อจำแนกตามเพศ	35
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติแบบประชาธิปไตยเมื่อจำแนกตาม เพศในแต่ละด้านของทัศนคติแบบประชาธิปไตย	36
5	เปรียบเทียบความแตกต่างในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนเมื่อ จำแนกตามระดับอายุที่ต่างกัน	37
6	เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียน เมื่อจำแนกตามระดับอายุ	38
7	เปรียบเทียบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนเมื่อจำแนกตามระยะ เวลาที่มาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน	38
8	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อ จำแนกตามระยะเวลาที่มาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน	39
9	เปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนเมื่อจำแนกตามระยะ เวลาที่มาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน	40
10	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในด้านทัศนคติแบบประชาธิปไตยที่มี ระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนแตกต่างกัน 3 กลุ่ม	41
11	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติแบบประชาธิปไตยกับการแก้ปัญหา เฉพาะหน้า	42

ภูมิหลัง

เมื่อเราได้พิจารณาถึงความสำคัญของการศึกษาแล้ว กล่าวได้ว่า ความเจริญก้าวหน้าไม่ได้ขึ้นอยู่กับการพัฒนา เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครองเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับการศึกษาด้วยเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการศึกษาสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และถ่ายทอดลักษณะทางสังคมได้ ด้วยเหตุนี้ความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของบุคคลขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนั้น การศึกษาสามารถสร้างความขัดแย้งในสังคมได้ ในทางตรงกันข้ามก็เป็นส่วนที่ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

การจัดการศึกษาที่ดีย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานที่ดี เพื่อส่งเสริมความรู้ ทัศนคติ และจิตใจของประชาชนให้อยู่ในแนวทางที่ปรารถนาได้ ดังนั้น การพัฒนาประเทศไม่ว่าจะด้านใดก็ตาม การศึกษาย่อมจะมีส่วนร่วมอยู่ด้วยทั้งสิ้น (ไญบูลย์ ช่างเรียน 2518 : 298)

การประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นหนึ่ง ที่เป็นพื้นฐานที่รัฐจัดให้กับคนไทยทุกคน การศึกษาในระดับนี้มุ่งให้นำการเรียนรู้ทั้งหมดไปใช้ในการดำรงชีวิต หลักสูตรมีความเบ็ดเสร็จในตนเอง มีเนื้อหาสาระที่เป็นแกนร่วมกัน ในขณะที่เดียวกันก็สามารถดัดแปลงให้เข้ากับสภาวะของความเป็นอยู่แต่ละท้องถิ่นได้ มวลประสบการณ์ (Block of Experience) ที่จัดขึ้นตามหลักสูตรประถมศึกษา ปีพุทธศักราช 2521 (กรมวิชาการ 2518 : 10) หลักสูตรในระดับประถมศึกษาได้แบ่งวิชาต่าง ๆ ออกเป็นกลุ่มวิชา คือ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ (วารุณี ธนวรรณิช 2525 : 20 - 21) ซึ่งแต่ละกลุ่มวิชามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นอิสระ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและส่วนรวม พร้อมทั้งจะยอมรับความคิขของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ทำให้ผู้เรียนรู้จักวิจารณ์ ตัดสินใจ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยผู้เรียนจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ผู้นำและผู้ตาม ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้

ก่อน สวัสดิทานิช (ก่อน สวัสดิทานิช 2524 : 2) กล่าวว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษาซึ่งมีประมาณ 7.2 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 95 ของประชากรในวัยเรียน และร้อยละ 76 ของนักเรียนทุกระดับ ซึ่งรัฐบาลจะต้องจัดงบประมาณให้ถึง 15,000 ล้านบาท หรือร้อยละ 55 ของงบประมาณการศึกษาทั้งหมด แต่นักเรียนในระดับนี้ยังมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มทักษะ เพราะโดยทั่วไป ครูผู้สอนยังกังวลกับการสอนอ่าน และการคิดเลข และการเขียนของนักเรียนมากกว่าจะมุ่งการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ทั้งที่ตามหลักสูตรการประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (วันชัย สุภเนตร 2522 : 2) ได้กำหนดอัตราเวลาเรียนของกลุ่มวิชาต่าง ๆ ไว้ไม่ให้มุ่งสอนเฉพาะกลุ่มทักษะเท่านั้น แต่ยังมีการใช้เวลาในการเรียนของวิชาในกลุ่มอื่น ๆ อีก จึงเป็นส่วนที่ชี้ให้เห็นว่า การจัดการศึกษายังไม่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (วิทยากร เขียวรุกร 2521 : 72 - 73) และยังไม่ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านวิชาชีพ มีหลักการในการทำงาน มีความคิดริเริ่ม มีความกระตือรือร้น มีความสามารถในการปรับตัว การเรียนรู้ที่มักจะเห็นการท่องจำ ทำให้ผู้เรียนไม่มีแนวคิดเป็นของตนเอง ทำอะไรไม่ค่อยเป็นและไม่กล้าทำ

ผู้วิจัยได้ศึกษาทางออกของการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ตำบลท่าตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนทดลองของชุมชน โดยใช้ปรัชญาการศึกษาแบบซิมเมอร์ลิต หลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งมีเป้าหมายของโรงเรียน คือต้องการให้เด็กมีความกล้าทางจริยธรรม และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย โดยอยู่บนพื้นฐานของการให้เสรีภาพและความรักของโรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนดังนี้ คือ

1. จะไม่บังคับให้นักเรียนเข้าชั้นเรียน กล่าวคือ นักเรียนคนใดจะเข้าไปชั้นเรียนก็ได้ หรือไม่เข้าเรียนก็ได้ จะไม่มีการใช้อำนาจของครูไปบังคับให้นักเรียนกระทำสิ่งใด ๆ แต่โรงเรียนที่มีการจัดการสอนในกลุ่มวิชาต่าง ๆ คือ ในช่วงเช้าจะเห็นกลุ่มทักษะและกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ช่วงบ่ายจะเป็นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ โรงเรียนจะเปิดให้นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจ เช่น งานจักสาน งานทอผ้า งานไม้ งานเกษตร

งานทหาร งานศิลปะ งานประดิษฐ์ การละคร และดนตรี ซึ่งในแต่ละวิชาจะมีครูรับผิดชอบ 1 - 2 คน และจัดการสอบเช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไป

2. ไม่ลงโทษด้วยการเขียนตีเด็ก นายพิพ ธงไชย ได้กล่าวยืนยันว่า โรงเรียนหมู่บ้านเด็กจะปฏิเสธการลงโทษเด็กด้วยวิธีการเขียนตี ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม แต่การลงโทษจะมาจาก การจัดตั้งขึ้นจากทุกคนในโรงเรียน เช่น ออกกินขนม ออกดูโทรทัศน์ ออกได้รับสิทธิพิเศษบางอย่าง เป็นต้น

3. การจัดทำมีสภาโรงเรียน ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองร่วมกันที่ใช้ในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ประกอบด้วยสมาชิกทุกคนในโรงเรียน สภาโรงเรียนมีหน้าที่ออกกฎระเบียบ การลงโทษ และตัดสินปัญหาาร่วมกัน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดการศึกษาเป็นการเตรียมตัวบุคคลให้พร้อมที่จะอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งปัจจุบันและอนาคต เป้าหมายของโรงเรียนที่มุ่งให้นักเรียนมีความกล้าทางจริยธรรม ซึ่งหมายถึง ความกล้าที่จะเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ มากกว่าการจะละเลยให้การกระทำที่ถูกต้องนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมให้มีความกล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ นั้น รวมถึงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเช่นเดียวกันกับการดำเนินงานในรูปของสภาโรงเรียน นับเป็นการนำไปสู่ภาคปฏิบัติของการดำรงชีวิตร่วมกันในระบบประชาธิปไตย เป็นการฝึกให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออกในความคิดเห็นและกล้าตัดสินใจรวมทั้งการยอมรับมีส่วนร่วม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก จะเป็นการส่งเสริมการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและสร้างทัศนคติแบบประชาธิปไตย เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งเป็นทางออกของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก
2. เพื่อเปรียบเทียบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กที่มีอายุ เพศ และระยะเวลาที่มาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ที่มีอายุ เพศ และระยะเวลาที่อยู่ในโรงเรียนแตกต่างกัน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของทัศนคติแบบประชาธิปไตยและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ของนักเรียนหมู่บ้านเด็ก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้สอนนำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ด้วยการเลือกกิจกรรม จัดสภาพแวดล้อม และสภาพการณ์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพสูงและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 คน ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ตำบลวังคัง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นชาย 29 คน เป็นหญิง 28 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 เพศ

2.1.2 อายุ

2.1.3 ระยะเวลาที่มาอยู่ในโรงเรียน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

2.2.2 ทัศนคติแบบประชาธิปไตย

ค่านิยมศัพท์เฉพาะ

1. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หมายถึง ความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทันทีทันใด โดยไม่ได้คาดการณ์มาก่อน เช่น นักเรียนถูกมีดบาดนิ้วมือ เมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ นักเรียนอาจจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยตนเอง ด้วยการทำความสะอาดแผล และติดพลาสเตอร์ยา หรือให้คุณครูพยาบาลช่วยทำแผลให้ หรืออาจจะเป็นประการสุดท้าย คือ ไม่ทำอะไรกับแผลที่ถูกมีดบาดเลย นอกจากการร้องไห้ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ

1.1 การแก้ปัญหาโดยตนเอง

1.2 การแก้ปัญหาโดยให้ผู้อื่นช่วยเหลือ

1.3 การแก้ปัญหาไม่ได้ หมายถึง การแสดงความรู้สึกอึดอัด คับข้องใจ

ทุกข์ใจ กังวลใจ ลังเลใจ และเศร้าใจ

ในการวิจัยครั้งนี้จะแทนพฤติกรรมการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยคะแนนที่ได้จากแบบวัดการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ได้จัดสร้างขึ้น

2. ทักษคติแบบประชาธิปไตย หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และท่าทีของนักเรียนที่มีต่อความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันแบบประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วยลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ได้แก่ ลักษณะนิมาน (Positive) คือ พอใจ สนใจ นิยม หรือลักษณะนิเสธ (Negative) คือ ลักษณะไม่พอใจ ไม่สนใจ ไม่นิยม

ทัศนคติแบบประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านการวธรรม (Respect for Individual) หมายถึง การเคารพและยอมรับซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านความคิดเห็น สิทธิ และความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงบุคลิกภาพ การนับถือศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ อนุวุฒิ วัยวุฒิ และชาติวุฒิที่แตกต่างกัน

2.2 ด้านสามัคคีธรรม (Sharing, Participating and Co-operating) หมายถึง การรู้จักแบ่งหน้าที่ในการรับผิดชอบตามความเหมาะสม

ให้ความร่วมมือในการทำงานตามมติของส่วนใหญ่ แม้ตนจะไม่เห็นด้วยก็ตาม มีการวางแผนร่วมกัน รู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันวัสดุต่าง ๆ กับผู้ร่วมงานเพื่อให้งานดำเนินไปได้สำเร็จ แบ่งปันความสุขไปให้เพื่อนร่วมงาน และรู้จักประสานงาน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2.3 ด้านปัญญาธรรม (Faith in the Method of Intelligence)

หมายถึง การใช้ปัญญาที่จะแก้ปัญหาการเกิดความคิดสร้างสรรค์ ความคิดอย่างมีเหตุผลโดยไตร่ตรองปราศจากอคติในการตัดสินใจ และใจกว้างที่จะยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาที่แตกต่างไปจากตน

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ปีการศึกษา 2528 ตำบลวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

4. โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ปรัชญาการศึกษาแบบซิมเมอร์ฮิล จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก มีนักเรียนประจำ 86 คน ครูวิชาการและครูอาชีพ 16 คน

5. อายุ หมายถึง ระดับอายุของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ตั้งแต่ 6 - 16 ปี

6. ระยะเวลา หมายถึง ระยะเวลาที่นักเรียนมาอยู่ในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก โดยแบ่งระยะเวลา ดังนี้

6.1 ระยะเวลาตั้งแต่ 1 - 2 ปี

6.2 ระยะเวลาตั้งแต่ 2 - 4 ปี

6.3 ระยะเวลาตั้งแต่ 4 - 6 ปี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การแก้ปัญหา

1. ความหมาย

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ 2524 : 267 - 268) ให้ความหมายของการแก้ปัญหา (Problem Solving) หมายถึง การใช้ประสบการณ์เดิมจากการเรียนรู้ทั้งทางตรง (มีผู้อบรมสั่งสอน) และทางอ้อม (เรียนรู้ด้วยตนเอง) มาแก้ปัญหาใหม่ที่ประสบ ในการแก้ปัญหาแต่ละครั้ง จะสำเร็จหรือได้ผลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้

1.1 ระดับความสามารถของเขาวินิจฉัย ผู้มีระดับเขาวินิจฉัยสูงย่อมสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้มีระดับเขาวินิจฉัยต่ำ

1.2 การเรียนรู้ การแก้ปัญหาให้สำเร็จและรวดเร็ว เกิดจากการที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สามารถจับหลักการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ถูกต้องแต่เมื่อประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันจะแก้ปัญหาได้รวดเร็วถูกต้อง

1.3 การรู้จักคิดแบบเป็นเหตุเป็นผล ให้อาศัยสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.3.1 ข้อเท็จจริงและความรู้จากประสบการณ์เดิม

1.3.2 จุดมุ่งหมายในการคิดและแก้ปัญหา

1.3.3 ระยะเวลา

ซูซีฟ อ่อนโกลสูง (ซูซีฟ อ่อนโกลสูง 2522 : 120) กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีจุดมุ่งหมาย (Goal) แต่มีอุปสรรคขัดขวางไม่ให้ไปถึงหรือไม่มี สิ่งสิ่งที่ต้องประสงค์ จะทำให้เกิดปัญหาขึ้น หรือปัญหาอาจจะเกิดขึ้นได้ เมื่อไม่ทราบจุดมุ่งหมายที่แน่นอนคืออะไร บุคคลจะพยายามจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้หมดไป เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ การแก้ปัญหาเป็นการคิดที่มีจุดมุ่งหมาย (Directive Thinking) อย่างหนึ่ง
ซูซีฟ อ่อนโกลสูง ได้สรุปขั้นตอนการแก้ปัญหาของ ดังกเกอร์ (Dunker) ว่าประกอบด้วย

1. วิเคราะห์จุดมุ่งหมาย (An analysis of the goal) ซึ่งเป็นขั้นที่บุคคลวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเข้าใจว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง

2. วิเคราะห์สถานการณ์ (An analysis of the situation) เป็นการพิจารณาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ต่าง ๆ กับปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร เพื่อหาทางแก้ปัญหากันต่อไป

วีระยุทธ วิเชียรโชติ (วีระยุทธ วิเชียรโชติ 2521 : 110 - 111)

กล่าวว่า การให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา เป็นการท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น เกิดความกระหายใคร่แก้ปัญหา และเกิดการระดมพลังปัญญาเพื่อนำมาแก้ปัญหา

ตามปกติมนุษย์เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมตลอดเวลา ผู้ที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุดคือ ผู้ที่เผชิญปัญหามุมอ้อย ๆ ปัญหาที่ท้าทายให้คนอยากแก้ปัญหาต้องเป็นปัญหาที่ไม่ยากเกินไป ไม่น่าสนใจหรือแก้ได้ทันที โดยไม่ต้องใช้ความรู้ ความคิด ปัญหาที่เหมาะสมกับสติปัญญาของผู้เรียนเป็นปัญหาที่ท้าทายผู้เรียนมากที่สุด คุณสมบัติอีกประการหนึ่งก็คือ ปัญหามักจะเร้าให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น

สรุปการแก้ปัญหาได้ว่า การแก้ปัญหาเป็นการใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการบรรลุจุดมุ่งหมาย เมื่อมีอุปสรรคเกิดขึ้น อุปสรรคจะต้องท้าทายทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น และก่อให้เกิดการระดมพลังทางสติปัญญาเพื่อนำมาแก้ปัญหา

2. วิธีการแก้ปัญหา

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ 2524 : 268 - 269) ได้กล่าวถึงวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาว่ามีแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสภาพการณ์ของปัญหาโดยแบ่งวิธีการแก้ปัญหออกเป็นสี่วิธี ดังนี้

2.1 การแก้ปัญหาโดยพฤติกรรมแบบเดียว โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงการแก้ปัญหา วิธีนี้มักใช้ในสัตว์ชั้นต่ำ เมื่อประสบปัญหาจะไม่มีการไตร่ตรองหาเหตุผล ไม่พิจารณาสิ่งแวดล้อม เป็นการจำหรือเลียนแบบพฤติกรรมเดิมที่เคยแก้ปัญหามาได้ จึงควรที่จะรู้จักพิจารณาสถานการณ์ และเหตุผลต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา

2.2 การแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูก เป็นวิธีการของมนุษย์ และสัตว์ที่ใช้แก้ปัญหาได้ เช่น การทดลองของ ธอร์นไดค์ เป็นการทดลองแก้ปัญหาแบบเตาสุ่ม โดยการลองผิดลองถูกของแมวจนกระทั่งกตคาน และเปิดประตูออกมากินอาหารได้

2.3 การแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนแปลงทางความคิด เป็นพฤติกรรมภายในยากแก่การสังเกต ที่นิยมมากที่สุด คือ การหยั่งเห็น (Insight) เช่น การทดลองของ โคห์เลอร์ (Kohler) ที่ทดลองให้ลิงแสมแพนซีแก้ปัญหา เอากล้วยที่เอื้อมไม่ถึงด้วยมือ โดยการใช้ไม้สอยมากินได้ การหยั่งเห็นขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์เดิม คนที่ไม่สามารถรับรู้หรือตีความสิ่งต่าง ๆ และไม่สามารถจดจำประสบการณ์เดิมได้แม้ยาม้ำคือน้ำ จะแก้ปัญหานี้ไม่ได้

2.4 การแก้ปัญหาโดยวิธีวิทยาศาสตร์ เป็นวิธีแก้ปัญหาในระดับสูงสุดและใช้ได้ผลดีที่สุด โดยเฉพาะการแก้ปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อน การแก้ปัญหาดังกล่าวจะต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- 2.4.1 ระดับเขาวงกตปัญหา
- 2.4.2 การคิดแบบมีเหตุผล
- 2.4.3 ประสบการณ์เดิม
- 2.4.4 เวลาในการแก้ปัญหา

สรุปความหมายวิธีการแก้ปัญหา หมายถึง วิธีการแก้ปัญหานั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสถานการณ์ของปัญหา ซึ่งการแก้ปัญหาพัฒนามาจากการแก้ปัญหาโดยวิธีเดียว ซึ่งไม่มีวิธีการเปลี่ยนแปลง วิธีการแก้ปัญหาไม่ว่าสถานการณ์ของปัญหาจะเปลี่ยนไป และพัฒนามาสู่การแก้ปัญหา แบบลองผิดลองถูก การแก้ปัญหาแบบหยั่งรู้หยั่งเห็น และการแก้ปัญหาระดับสูงสุดและใช้ได้ผลดีที่สุด คือ วิธีการแก้ปัญหาโดยวิธีวิทยาศาสตร์

3. กระบวนการแก้ปัญหา

กระบวนการแก้ปัญหานั้นต้องการกลไกแห่งความสามารถในการอ้างอิง และจำแนกประเภทของสิ่งเข้าประสบการณ์ การรับรู้ต่าง ๆ ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของกระบวนการจัดประเภท อันจะนำไปสู่การตอบสนองครั้งสุดท้าย

บรุนเนอร์ (Bruner. 1957 : 125 - 127) กล่าวถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการคิดแก้ปัญหา มีดังนี้

1. ขั้นรู้จักปัญหา (Problem Isolation)
2. ขั้นแสวงหาเค้าเงื่อน (Search for Cues)
3. ขั้นตรวจสอบความถูกต้อง (Confermation Check)
4. ขั้นตัดสินใจตอบสนองที่สอดคล้องกับปัญหา

ทวิป อภิสิตธี (ทวิป อภิสิตธี 2523 : 103 - 105) ได้กล่าวถึงการแก้ปัญหาโดยระบบ (System Approach) ซึ่งเป็นการคิดแก้ปัญหายังมีระบบ มีกระบวนการแก้ปัญหาชัดเจนและมีเหตุผล มี 8 ขั้นตอน คือ

1. ความต้องการ (Need)
2. วัตถุประสงค์ (Objective)
3. อุปสรรค (Constraints)
4. ทางเลือก (Alternatives)
5. การตัดสินใจเลือกทางเลือก (Selection)
6. การทดลองปฏิบัติ (Implementation)
7. การประเมินผล (Evaluation)
8. การปรับปรุงแก้ไขส่วนบกพร่อง (Modification)

4. ขั้นตัดสินใจตอบสนองที่สอดคล้องกับปัญหา หมายถึง การวางแผนการทำงานเพื่อแก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติ และเตรียมพร้อมที่จะประเมินผลต่อไป

กระบวนการแก้ปัญหายของ ทวิป อภิสิตธี ซึ่งมีกระบวนการที่สอดคล้องกับ

จันทิกา สิมิเจริญ (จันทิกา สิมิเจริญ 2522 : 63 - 64) ในหลักการเพื่อหาผู้วางในการวางแผนแก้ปัญหา มีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ทำความเข้าใจกับปัญหา หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น
2. อภิปรายและวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา
3. เสนอแนะวิธีแก้ปัญหา โดยรวบรวมวิธีการที่เหมาะสม

4. คัดเลือกวิธีการที่คิดว่าได้ผล
5. ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา
6. วางแผนการทำงานเพื่อแก้ปัญหา ตามวิธีการที่วางไว้
7. ลงมือปฏิบัติ
8. สรุปประเมินผลการแก้ปัญหา

สมบุรณ์ พรรณภาพ (สมบุรณ์ พรรณภาพ 2518 : 350) ได้กล่าวถึงกระบวนการแก้ปัญหา อาจแบ่งออกเป็นขั้นตอนให้เห็นได้ชัดเจน ดังนี้คือ

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย
2. ขึ้นพิจารณาสถานการณ์ทั้งหมด
3. ใช้ความพยายาม ใช้ความคิดเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย
4. ขึ้นกระทำซ้ำ (ถ้าได้ผล) หรือการทอดทิ้ง (หากผิดหวัง)
5. ขึ้นยอมรับหรือกำหนดผลว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายหรือไม่

ในการวิจัยครั้งนี้มีหลักการแก้ปัญหของ บรุนเนอร์, ทวีป อภิสิตธิ, จัสมิภา สิมปีเจริญ และสมบุรณ์ พรรณภาพ โดยสรุปกระบวนการแก้ปัญหาได้ดังนี้ คือ

1. ขึ้นรู้จักปัญหา ซึ่งรวมความต้องการที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นสถานการณ์หนึ่ง
2. ขึ้นแสวงหาเค้าเงื่อน ซึ่งหมายถึง การหาสาเหตุของปัญหา หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
3. ขึ้นตรวจสอบความถูกต้อง หมายถึง ข้อเสนอแนะวิธีแก้ปัญหา และการพิจารณาใช้ความคิด เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการแก้ปัญหา เป็นวิธีการที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในวงการศึกษาได้มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหามาก ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เห็นว่ามีมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้

1. กระบวนการเรียนการสอนกับการแก้ปัญหา

งานวิจัยต่างประเทศ

บริวเวอร์ (Brewer. 1981 : 1944) วิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยแบบการแก้ปัญหาของ จอร์จ พอลยา (George Poly's Problem Solving model) ทำคะแนนได้สูงกว่าเกณฑ์และก่อให้เกิดผลดีในด้านทัศนคติของนักเรียนต่อการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยในต่อมาของ แพนแนทต้า (Panetta. 1952 : 20) ซึ่งได้ศึกษาผลการใช้การเรียนการสอนแบบวิเคราะห์เกมส์ จำนวน ที่มีผลต่อการแก้ปัญหา ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลอง มีความสามารถในการแก้ปัญหาลักษณะสำคัญ และนักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง มีความสามารถในการแก้ปัญหาลักษณะหลังการทดลอง

สรุปผลงานการวิจัย ถึงผลการเรียนการสอนที่มีต่อการแก้ปัญหาได้ว่า การใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการแก้ปัญหา ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการแก้ปัญหานักเรียนได้ และก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการแก้ปัญห่อีกด้วย

งานวิจัยในประเทศ

ในประเทศไทยได้มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่มีผลต่อการแก้ปัญหา ทางด้านคณิตศาสตร์ คือ ดวงเดือน อ่อนน่วม (ดวงเดือน อ่อนน่วม 2514 : 55 - 56) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเรียนคณิตศาสตร์แนวใหม่ และที่ไม่ได้เรียนคณิตศาสตร์แนวใหม่ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนคณิตศาสตร์ปานกลาง เมื่อเรียนคณิตศาสตร์แนวใหม่ จะมีความสามารถวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา และคำนวณคำตอบทางคณิตศาสตร์ได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนคณิตศาสตร์แนวใหม่ และงานวิจัยในวิชาภาษาไทยของ พิสุทธิ บุญเจริญ (พิสุทธิ บุญเจริญ 2522 : 80 - 81) ซึ่งได้นำการสอนแบบสืบสวนสอบสวน มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการแก้ปัญหาโดยศึกษาเปรียบเทียบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นกลุ่มก็เป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนแนว
 การเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 จำนวน 95 คน กลุ่มทดลอง 49 คน สอนด้วยชุดการเรียนการสอนแบบสืบสวน-สอบสวน
 กลุ่มควบคุมตามปกติ ผลปรากฏว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นกลุ่มของนักเรียน
 กลุ่มทดลองของนักเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทำนอง
 เดียวกัน ในปี พ.ศ. 2516 จิตนา ราชรองเมือง (จิตนา ราชรองเมือง 2516 :
 70 - 75) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบสืบสวน-สอบสวน ที่มีผลต่อการ
 แก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ พบว่า ความคิดแบบสืบสวน-สอบสวนมีความสัมพันธ์
 ทางบวกกับความสามารถในการแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวก
 กับความสามารถในการแก้ปัญหา (โดยไม่คำนึงถึงวิธีการ)

และในปี พ.ศ. 2525 พยงค์ แสงเดช (พยงค์ แสงเดช 2525 : 67 -
 68) ได้ทำการวิจัยสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีผลต่อการแก้ปัญหา โดยได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ของกลุ่มวิชาสร้างเสริม
 ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหากับแบบศูนย์การเรียน กลุ่มตัวอย่าง
 มีจำนวน 128 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แผนการสอนการแก้ปัญหา
 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหาลงกว่า
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนแบบศูนย์การเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยวิธีสอนแบบแก้ปัญหาลงกว่าความ
 คงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่สอนแบบศูนย์การเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป การนำการเรียนการสอนแผนใหม่ การเรียนการสอนแบบสืบสวน-สอบสวน
 การเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา มีผลต่อการแก้ปัญหาลงกว่านักเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า
 กระบวนการเรียนมีส่วนเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ในการพัฒนาคุณภาพของ
 นักเรียน

2. อายุกับการแก้ปัญห

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาของ ไบลิน (Beilin. 1967 : 523 - 527) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการแก้ปัญห การสร้างคำที่ได้มาจากคำขึ้นต้นด้วยการเปลี่ยนที่ตัวอักษร โดยเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 8 - 14 ปี พบว่า งานที่ทำจะดีขึ้นตามอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เคลเลอร์เฮาส์ (Kellerhouse. 1975 : 5781) ซึ่งได้ศึกษากับเด็กนักเรียนเกรด 1 และเกรด 2 ในนิวยอร์ก ถึงความสามารถในการแก้ปัญห พบว่า นักเรียนเกรด 2 มีความสามารถในการแก้ปัญหได้ดีกว่านักเรียนเกรด 1 เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ เนเบอร์ (Nabors. 1975 : 3241) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กระดับมัธยมศึกษา ที่ได้รับการสอนโดยเครื่องคอมพิวเตอร์กับเด็กที่ได้รับการสอนแบบเดิมหรือที่ไม่ใช่เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 100 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์กับกลุ่มควบคุมที่ใช้การเรียนตามหลักสูตรเดิม ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการแก้ปัญหสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า เมื่อนักเรียนมีอายุมากขึ้นความสามารถในการแก้ปัญหจะดีขึ้นตามลำดับ

สรุปผลงานการวิจัยต่างประเทศได้ว่า อายุมีผลต่อการแก้ปัญห กล่าวคือ ความสามารถในการแก้ปัญหนักเรียน จะพัฒนาขึ้นตามระดับอายุ เมื่ออายุมากขึ้นความสามารถในการแก้ปัญหจะดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

งานวิจัยในประเทศไทย

อารีย์ เศรษฐชัย (อารีย์ เศรษฐชัย 2520 : 46 - 48) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหเฉพาะหน้าของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ปีการศึกษา 2519 จำนวน 226 คน โดยใช้แบบทดสอบวัดความ

สามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยส่วนรวมของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นตามลำดับชั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งในปี พ.ศ. 2526 อรุณี จักรสิรินนท์ (อรุณี จักรสิรินนท์ 2526 : 64 - 65) ได้ทำการศึกษาซึ่งสนับสนุนงานวิจัยของ อารีย์ เทรษฐชัย กล่าวคือ จากการศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 388 คน ผลปรากฏว่า ความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลงานวิจัยที่แสดงถึงระดับอายุที่มีผลต่อการแก้ปัญหาได้ว่า ความสามารถในการแก้ปัญหายุ และระดับชั้นที่สูงขึ้น การแก้ปัญหาคงดีกว่านักเรียนที่อายุและระดับชั้นที่ต่ำกว่า

3. เพศกับการแก้ปัญหา

งานวิจัยต่างประเทศ

เนเบอร์ (Nabors. 1975 : 3241) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ได้รับการสอนโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ และเด็กที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรเดิม ผลการวิจัยปรากฏว่า ไม่พบว่าเพศชายหรือเพศหญิงมีความสามารถในการแก้ปัญหาคงต่างกัน ซึ่งเบอร์นิง (Berning. 1979 : 3753) ได้วิจัยสนับสนุน เนเบอร์พบว่าเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน ในการพัฒนาทักษะ การแก้ปัญหาสังคมสรุปได้ว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาคงเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน

งานวิจัยในประเทศไทย

เฉลิมพล ต้นสกุล (เฉลิมพล ต้นสกุล 2521 : 78 - 80) ได้ศึกษา พัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน อายุระหว่าง 3 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาล 1 - 2 จำนวน 90 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบ

ทางสติปัญญา แบบทดสอบการแก้ปัญหาลักษณะหน้า ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามเพศจะไม่พบความแตกต่างในการแก้ปัญหาลักษณะหน้า เช่นเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2526 อรุณี จักรสิรินนท์ (อรุณี จักรสิรินนท์ 2526 : 64 - 65) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาวงคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยปรากฏว่าความสามารถในการแก้ปัญหาวงคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีเพศต่างกัน ไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันจะไม่มี ความแตกต่างในการแก้ปัญหาลักษณะหน้า แต่ผู้วิจัยยังมีความเชื่อว่า ในบรรยากาศการเรียนการสอนที่โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ความแตกต่างในด้านเพศจะมีผลต่อการแก้ปัญหาลักษณะหน้า

4. ระยะเวลากับการแก้ปัญหา

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศในด้านของระยะเวลาในการแก้ปัญหานั้น ยังไม่มีอย่างกว้างขวางนัก แต่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาก็ได้กล่าวถึงระยะเวลาที่จัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีผลต่อการแก้ปัญหาคือ เนลสัน (Nelson, 1975 : 4149) ได้พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวางแผนไว้ เพื่อให้สามารถนำตัวเองในการแก้ปัญหานั้น สามารถที่จะแก้ปัญหาคือได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่สามารถนำตนเองได้ และในปี 1983 ชินะตราทูก (Shinatrakook, 1983 : 132 - 133) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาระหว่างการใช้แบบทดสอบการแก้ปัญหโดยใช้ถ้อยคำกับแบบทดสอบการแก้ปัญห โดยใช้สถานการณ์จริงของนักเรียนเกรด 8 จำนวน 32 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนสามารถจะแก้ปัญหในสถานการณ์จริงโดยการกระทำได้ดีกว่าการแก้ปัญหโดยใช้ถ้อยคำในการตอบแบบทดสอบ จึงสรุปได้ว่านักเรียนโดยทั่วไปสามารถแก้ปัญหในสถานการณ์จริงได้ดีกว่าการตอบถ้อยคำในแบบทดสอบ และการจัดบรรยากาศการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้จัดตนเอง จะสามารถทำให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาคือ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย

โดยความหมายที่แท้จริงของ คำว่า "ประชาธิปไตย" นั้นก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ชนิดหนึ่ง (A kind of human relationship) ซึ่งหมายถึงสิ่งทั้งหลายทั้งปวงในโลกล้วนนี้ไม่สามารถจะแบ่งแยกกันได้ จะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กัน ดังที่ สาโรช บัวศรี (สาโรช บัวศรี 2514 : 14 - 16) ได้แบ่งสัมพันธภาพออกเป็นลักษณะสำคัญ

3 ประการ คือ

1. มีคนเดียวหรือกลุ่มหนึ่งเป็นผู้คิดและสั่งการไปยังคนอื่น ๆ คนคนเดียวหรือคนกลุ่มหนึ่งนั้นเป็นผู้ทรงอำนาจ (Authority) สัมพันธภาพแบบนี้เรียกว่าแบบอัคราธิปไตย (Autocracy)

2. ต่างคนต่างอยู่โดยไม่มีใครรับผิดชอบ ปละยอมกันตามเรื่องแบบตัวใครตัวมัน เรียกว่า แบบปล่อยปละละเลย (Laissez - Faire)

3. ทุก ๆ คน ร่วมกันรับผิดชอบ เรียกว่า ประชาธิปไตย (Democracy)

การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมในสังคมประชาธิปไตยนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งแนวทางการความสัมพันธ์กันแบ่งได้เป็น 3 ประการคือ

1. มีการเคารพซึ่งกันและกันอย่างมีนัย (Respect of Individuals) คือ "คารวธรรม" หมายถึง ทุกคนต้องให้เกียรติซึ่งกันและกันทั้งกาย วาจา และความคิด ทุกคนย่อมเคารพในความคิดของคน ย่อมมีการให้โอกาสและเคารพแก่ความคิดของคนทุกคน ถ้าถือกันอย่างเคร่งครัดจริง ๆ แล้ว การล่วงเกินผู้อื่น การทำร้ายผู้อื่น การหมิ่นผู้อื่น การโกรธผู้อื่น ย่อมเป็นการไม่เคารพซึ่งกันและกัน และผิดหลักประชาธิปไตยทั้งสิ้น

2. มีการแบ่งปัน ร่วมมือประสานงานกัน (Sharing Participating and Co-operation) คือ "สามัคคีธรรม" หมายถึง การที่บุคคลใดมีความสามารถในด้านใดก็ตาม ก็รับอาสางานไปทำไม่บ่าเบียด ไม่ทลึงเลียง ทุกคนจะร่วมมือและประสานงานกัน ตามอัธยาศัย ตามแผนงานที่ได้ตกลงร่วมกัน ไม่มีการกลั่นแกล้งหรือคือตั้ง

3. มีความเชื่อมั่นในวิถีแห่งปัญญา (Faith in the Method of Intelligence) คือ "ปัญญาธรรม" หมายถึง การร่วมมือกัน มีความสามัคคีซึ่งรวมไปถึง การให้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาปัญญาธรรม เพื่อนำมาใช้ในการร่วมมือกัน

วีรยุทธ วิเชียรโชติ (วีรยุทธ วิเชียรโชติ 2516 : 150 - 158) ได้แบ่ง ความเป็นประชาธิปไตยออกเป็นเกณฑ์ต่าง ๆ 5 เกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์แห่ง "การยอมรับ" ซึ่งก็คือการเคารพในสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีใน ความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น มีสิทธิที่จะมีความ คิดเห็นแตกต่างไปจากบุคคลอื่นได้ในเมื่อมีเหตุผลเพียงพอ รู้จักมารยาทในการประชุม อภิปรายแบบประชาธิปไตย

2. เกณฑ์แห่ง "สามัคคีธรรม" ก็คือการร่วมกันประชุมปรึกษาหารือกันตั้งแต่ขั้นของ การวางแผนร่วมกัน ปฏิบัติงานร่วมกันแบบเคียงบ่าเคียงไหล่ และประเมินผลร่วมกัน โดยทุกคน มีความรับผิดชอบต่องานและตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ต้องรู้จักการเป็นผู้นำและการเป็น สมาชิก

3. เกณฑ์แห่ง "ปัญญาธรรม" คือการใช้ปัญญาในรูปของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ในการขบคิดแก้ปัญหาของบุคคลและของกลุ่ม ในข้อนี้จำเป็นต้องรู้จักคิดวิเคราะห์โดยใช้ปัญญา คิดหาวิธีแก้ปัญหา คิดหาวิธีทดสอบว่าวิธีแก้ปัญหานั้นถูกต้องหรือไม่ คิดแบบประเมินค่า ตลอดจน คิดแบบสังเคราะห์และสร้างสรรค์ นำวิชาความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน

4. เกณฑ์แห่ง "วินัยธรรม" หมายถึง การรู้จักความพอเหมาะพอดี และขอบเขต ให้กับสิทธิเสรีภาพ ตลอดจนสร้างความสำนึกในหน้าที่ควบคู่กันไปกับการใช้สิทธิเสรีภาพ เกณฑ์วินัยธรรมแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ วินัยในตนเอง วินัยต่อกลุ่มและหมู่คณะ และวินัยต่อ สังคม

5. เกณฑ์แห่ง "คุณธรรม" เป็นเกณฑ์เกี่ยวกับการมีศีลธรรมประจำใจ เช่น ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และมีความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมภายในที่เกี่ยวกับ ความโลภ ความโกรธ และความหลง ถ้าหากบุคคลและสังคมหย่อนในเกณฑ์ข้อนี้ระบบ ประชาธิปไตยจะถูกใช้ไปในทางที่ผิดได้

พจน์ สะเพียรชัย (พจน์ สะเพียรชัย 2516 : 80 - 90) ได้แยกให้เห็นถึงลักษณะของระบบประชาธิปไตย ไว้คือ

1. เชื่อในหลักของเหตุผล
2. คนเกิดมามีสิทธิเท่ากันตามนัยแห่งกฎหมาย
3. แหล่งของอำนาจทั้งปวงคือประชาชนทั้งหมด
4. โครงสร้างของสังคมลดหล่นกันตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และมีการเปลี่ยนแปลง

ตัวบุคคลได้ตามความเหมาะสม

5. นิยมความเคารพในสิทธิและเอกสิทธิ์ของบุคคล นิยมในหลักของความเสมอภาค เสรีภาพ และภราดรภาพ

6. มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างอิสระ ทำให้เพิ่มพูนความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา

7. มีการประสานงานที่ดี ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

8. กลุ่มผู้นำและผู้ตามประชุมวางแผนร่วมกัน แสวงหาแนวทางไปตามความสามารถและความรับผิดชอบ

9. การปฏิบัติงานเป็นระบบการกระจายอำนาจให้แก่ส่วนรับผิดชอบ

10. เน้นการฝึกให้พึ่งตนเอง อิศรภาพ การใช้เหตุผล ความเคารพในสิทธิของผู้อื่น และรักษาสีทธิของตน ความยุติธรรม

11. มีวินัยในตนเอง มีความยุติธรรม รับผิดชอบ มีประสิทธิภาพในการทำงาน มีจิตใจกว้างขวาง ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตนเองได้ มีความอิสระ มีความคิดสร้างสรรค์ เชื่อในหลักของเหตุผล และการแก้ปัญหาด้วยวิธีวิทยาศาสตร์

ปรีชา หงส์ไกรเลิศ (ปรีชา หงส์ไกรเลิศ 2518 : 2 - 7) ได้กล่าวถึงหลักของประชาธิปไตยไว้ว่า ประกอบด้วยสิ่งสำคัญ อันได้แก่

1. หลักเสรีภาพ
2. หลักความเสมอภาค
3. หลักภราดรภาพ

หลักเสรีภาพ หมายความว่า ประชาชนทุกคนมีอิสระที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่างเสรี หรือจะไม่ต้องการทำอะไรก็ได้ ผู้ใดจะมาบังคับก็ไม่ได้ แต่ในทำนองเดียวกันเสรีภาพของบุคคลก็จะต้องมีข้อจำกัด โดยมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรคือการใช้เสรีภาพของบุคคล จะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือกระทบกระเทือนต่อศีลธรรมอันดีของสังคมนั้น ๆ ซึ่งทุกคนเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ประเทศในระบอบประชาธิปไตยประชาชนจะต้องเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัด เสรีภาพที่สำคัญซึ่งรัฐหรือประเทศได้ให้กับประชาชนคือเสรีภาพในร่างกาย เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในเคหสถานและเลือกถิ่นที่อยู่ เสรีภาพในการพูด เขียน พิมพ์ โฆษณา และเสรีภาพในการประชุมหรือรวมกลุ่ม

หลักความเสมอภาค หมายถึง ทุกคนจะต้องมีความเท่าเทียมกัน ไม่แตกต่างกันในเรื่องการมีสิทธิเสรีภาพ หรือหน้าที่พลเมืองตามที่กล่าวในหลักเสรีภาพ ไม่คำนึงถึงฐานะศักดิ์สิทธิ์ฐานะทางเศรษฐกิจ ความรู้ และศาสนาที่นับถือ

หลักภราดรภาพ หมายความว่า บุคคลในสังคมประชาธิปไตย จะต้องมีความเป็นอยู่แบบเป็นที่พึ่งเป็นน้อง มีความรักใคร่กลมเกลียว โดยมีกฎหมายเป็นหลักในการอำนวยความสะดวกร่วมกัน

ลักษณะสัมพันธภาพประชาธิปไตยข้อที่ 1 สอดคล้องกับความคิดของ ชไนค์แมน (Schmeideman. 1945 : 19 - 27) ว่า ประชาชนที่อยู่ในสังคมประชาธิปไตยที่มีวิถีทางดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย จะต้องมีความเป็นประชาธิปไตย มีทัศนคติที่ดีต่อประชาธิปไตยอย่างแน่วหนาฝังลึกลงไปในชีวิตจิตใจของประชาชน ลักษณะหนึ่งของบุคคลในสังคมประชาธิปไตย ก็จะต้องยอมรับว่าทุกคนมีคุณค่า เคารพในความคิดเห็น ความสามารถ เชื่อว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน หรือเรียกว่า ยอมรับนับถือเอกัตบุคคลได้

ลักษณะสัมพันธภาพประชาธิปไตยข้อที่ 2 สอดคล้องกับความคิดของ อมร รักษาสัตย์ (อมร รักษาสัตย์ 2519 : 10) ที่ว่า ประชาธิปไตยยอมรับว่าคนมีความสามารถคนละด้าน และมีประโยชน์ต่อสังคม เป็นส่วนรวม คนครัว คนงาน ภารโรง คนทำสวน คนขับรถ ส่วนแต่มีประโยชน์ทั้งสิ้น ประชาธิปไตยส่งเสริมความเสมอภาคที่จะให้บุคคลได้มีโอกาสแสดงความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกันความคิดของ มาสโลว์ (Maslow. 1954 : 219 - 220)

ซึ่งมีความเห็นว่า ต้องเป็นมิตรกับทุกคน ไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาต่างกัน มีสิทธิการเมืองต่างกัน มีสีผิวต่างกัน และมีเชื้อชาติต่างกัน และมีความปรารถนาที่จะเรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์จากบุคคลเหล่านั้น

การที่บุคคลจะรับเอาทัศนคติที่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย โดยรวดเร็ว นั้น ไม่ใช่ของง่ายเพียงเรียนรู้ว่า ระบอบประชาธิปไตยคืออะไร การที่จะให้มาซึ่งทัศนคติที่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยนั้น จะต้องได้มาจากการปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยจากสถาบันการศึกษา ซึ่งจะช่วยในการสร้างและปรับปรุงทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งในด้าน การเรียนการสอน การปกครอง การจัดกิจกรรม การบริหารโรงเรียน อันมีความสำคัญในการดำเนินชีวิต และการเตรียมตัวให้พร้อมทางการเมือง ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนย่อมมีบทบาทสำคัญในการสร้างมนุษย์ใหม่ขึ้นด้วยการกระทำเป็นตัวอย่าง (สถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์ 2517 : 69) เพื่อสร้างสังคมประชาธิปไตยในสังคมให้ได้

งานวิจัยในประเทศไทย

ในประเทศไทยได้มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย คือ โภทล ธรรมชาติ (โภทล ธรรมชาติ 2519 : 42 - 44) ซึ่งมุ่งจะศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบลงโทษ และแบบคาดหวังกับเด็ก ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความรักกับแบบคาดหวังกับเด็ก มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรม และบัญญัติธรรมไม่แตกต่างกัน การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรมและด้านการวธธรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านบัญญัติธรรม

เช่นเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2519 เรวัตกร แซ่ฮุ่ย (เรวัตกร แซ่ฮุ่ย 2519 : 40 - 42) ได้ศึกษาพบว่า ทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านคารวธรรมของนักศึกษาชาย และหญิงแตกต่างกัน แต่ทางด้านบัญญัติธรรมและสามัคคีธรรมไม่แตกต่างกัน แต่งานวิจัยของชนะ นิลรัตน์ (ชนะ นิลรัตน์ 2519 : 40 - 42) ได้พบว่า เด็กนักเรียนชายและหญิงมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันเลยทั้งสามด้าน

สมมุติฐานในการค้นคว้า

1. นักเรียนหญิงและชายแก้ปัญหาคเฉพาะหน้าแตกต่างกัน
2. นักเรียนหญิงและชายมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน
3. นักเรียนหญิงและชายที่มีอายุต่างกัน แก้ปัญหาคเฉพาะหน้าแตกต่างกัน
4. นักเรียนหญิงและชายที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน
5. นักเรียนหญิงและชายที่มีระยะเวลาเข้ามาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน แก้ปัญหาค

เฉพาะหน้าแตกต่างกัน

6. นักเรียนหญิงและชายที่มีระยะเวลาเข้ามาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน

7. ทัศนคติแบบประชาธิปไตยทุก ๆ ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแก้ปัญหาคเฉพาะหน้า

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษา
อยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2528 อายุ 6 - 16 ปี จำนวน 57 คน
เป็นชาย 29 คน หญิง 28 คน ในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ตำบลท่าตั้ง อำเภอเมือง
จังหวัดกาญจนบุรี

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

อายุ	ชาย	หญิง	รวม
ต่ำกว่า 10 ปี ลงมา	7	12	19
10 ปีขึ้นไป	22	16	38
รวม	29	28	57

ตาราง 2 ระยะเวลาของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ระยะเวลา	ชาย	หญิง	รวม
1 เดือน - 2 ปี	4	6	10
2 ปี 1 เดือน - 4 ปี	8	12	20
4 ปี 1 เดือน - 6 ปี	17	10	27
รวม	29	28	57

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบทดสอบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและแบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย ซึ่งผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น

แบบทดสอบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

ในการดำเนินการสร้างแบบทดสอบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นดังนี้

1. ค้นคว้าเรื่องพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างละเอียด รวมทั้งศึกษาถึงประมวลการสอน และเนื้อหาวิชาที่เด็กได้รับในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีเป็นเกณฑ์

2. ทำ Critical Incident Technique โดยสร้างแบบสอบถามชนิดปลายเปิดให้ครูวิชาการและครูวิชาชีพ โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 16 คน เขียนเหตุการณ์ที่เป็นปัญหา และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้านั้น ๆ โดยจะนำไปสร้างเครื่องมือ

3. นำข้อมูลที่ได้อ้างอิงมาทำการศึกษา เพื่อพิจารณาว่านักเรียนควรจะมีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์ใดบ้าง จากการสร้างแบบทดสอบขึ้นมาทั้งหมด 30 ข้อความ

4. นำแบบทดสอบไปทำการทดสอบ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบต่อไป

ลักษณะข้อความที่สร้างขึ้นในแบบทดสอบ

ข้อความที่สร้างขึ้นจะคำนึงถึงความสามารถของเด็กกับปัญหาโดยทั่ว ๆ ไป ที่เด็กจะต้องประสบในชีวิตประจำวัน โดยกำหนดเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขึ้น และเด็กจะเกิดแก้ไขสถานการณ์ที่สร้างขึ้น โดยการอธิบายวิธีการหลีกเลี่ยง ป้องกัน และแก้ไข เมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ โดยแบบทดสอบการแก้ปัญหาลักษณะนี้สร้างขึ้นเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 30 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากคำถามที่ใช้เป็นคำถามปลายเปิด ให้ความอิสระในการตอบ การตรวจให้คะแนนจึงต้องพิจารณาจากคำตอบของนักเรียน โดยการวิจัยครั้งนี้ถือว่า การแก้ปัญหาลักษณะที่ดีได้แก่ การแก้ปัญหายด้วยตนเอง รองลงมาได้แก่ การใช้บุคคลอื่นช่วยเหลือ และการแก้ปัญหาล้มเหลว หมายถึง ไม่รู้วิธีแก้ปัญหาล้มเหลว ได้แต่ แสดงความรู้สึกอัดอัด คับข้องใจ ทุกข้อใจ การให้คะแนนจะกำหนดตามลำดับการแก้ปัญหาลักษณะนี้ดังกล่าวแล้วข้างต้น โดยให้คะแนนเป็น 2, 1, 0 ตามลำดับ

ลักษณะของแบบทดสอบ

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้ เป็นสิ่งที่นักเรียนจะต้องประสบในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นปัญหาที่นักเรียนจะต้องแก้ไข ขอให้นักเรียนเขียนตอบตามความคิดเห็นของนักเรียนอย่างแท้จริง

ตัวอย่าง

- (0) ถ้านักเรียนหลงทาง นักเรียนจะทำอย่างไร
- (00) ถ้านักเรียนทำแก้วแตก นักเรียนจะทำอย่างไร
- (000) ถ้านักเรียนพบว่า เพื่อนของนักเรียนทะเลาะกัน จะทำอย่างไร
- (0000) ถ้านักเรียนที่ขี่จักรยานแล้ววางแตก นักเรียนจะทำอย่างไร

การทดสอบ

สำหรับแบบทดสอบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จำนวน 30 ข้อความ ผู้วิจัยได้ทำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 50 คน เป็นชาย 26 คน หญิง 24 คน เมื่อทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วให้เลือกเอาข้อความที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญและมีค่าสูงไว้เป็นจำนวน 15 ข้อ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยใช้วิธี α Coefficient ให้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ = 0.6139 จึงนำไปใช้ในการทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ห้องการศึกษา

แบบสอบถามวัดทัศนคติแบบประชาธิปไตย

1. การสร้าง ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติแบบประชาธิปไตยขึ้น โดยดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะแบบประชาธิปไตย เช่น ผลงานวิจัยของ โกศล ธรรมชาติ (2519) เรวัตร แซ่ฉ่วย (2519) ชนะ นิลรัตน์ (2519) งานเขียนของ สาโรช บัวศรี (2503) งานเขียนของ วีระยุทธ วิเชียรโชติ (2516) เป็นต้น

- 1.2 วิเคราะห์พฤติกรรมของผู้มีทัศนคติแบบประชาธิปไตย จากทฤษฎีและเอกสารในข้อ 1.1
- 1.3 จัดกลุ่มพฤติกรรมของผู้มีทัศนคติแบบประชาธิปไตย ออกเป็นแต่ละด้าน คือ ด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรม และด้านใญ่ภูธรธรรม
- 1.4 เขียนนิยามปฏิบัติการ ให้ครอบคลุมคุณลักษณะแบบประชาธิปไตยแต่ละด้าน ดังปรากฏในบทที่ 1
2. สร้างข้อความในแบบสอบถาม จากนิยามปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น
- 2.1 เกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถาม
- 2.1.1 เลือกพฤติกรรมซึ่งมีขอบเขตอยู่ในลักษณะทัศนคติแบบประชาธิปไตย ทั้ง 3 ด้าน
- 2.1.2 ข้อความซึ่งเป็นตัวแทนของพฤติกรรมในแต่ละด้าน จะมีปริมาณ 15 ข้อความ รวมทั้งสิ้น 45 ข้อความ
- 2.1.3 ข้อความที่ใช้มีลักษณะทั้งทางบวกและทางลบ
- 2.2 ลักษณะของแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นข้อความที่เกี่ยวกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย 3 ด้าน รวมทั้งหมด 45 ข้อความ ดังได้แสดงตัวอย่างข้อความในแบบสอบถามข้างล่างนี้

คำชี้แจง

แบบทดสอบทั้งหมดนี้ จะเป็นคำถามเกี่ยวกับ ความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียน ในการกระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ขอให้นักเรียนเลือกเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่นักเรียนคิดว่าจริง

ตัวอย่าง

	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
(0) การทำเสียงดังใกล้บ้านผู้อื่นเป็น สิ่งควรหลีกเลี่ยง			
(00) การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นเรื่อง น่ากระทำ			

3. การตอบแบบสอบถาม

จากตัวอย่างข้อ (0) ให้ผู้ตอบพิจารณาว่า เห็นด้วยหรือไม่กับข้อความ "การทำเสียงดังใกล้บ้านผู้อื่นเป็นสิ่งควรหลีกเลี่ยง" ถ้าเห็นด้วย ก็เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเห็นด้วย ถ้าไม่เห็นด้วย ก็เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องไม่เห็นด้วย ส่วนช่องไม่แน่ใจนั้น แทนความรู้สึกก้ำกึ่งระหว่างเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

จากตัวอย่างข้อ (00) ก็เช่นเดียวกัน ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าเห็นด้วยหรือไม่ ก็ข้อความที่ว่า "การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นเรื่องที่น่ากระทำ" ถ้าเห็นด้วย เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเห็นด้วย ถ้าไม่เห็นด้วย ก็เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องไม่เห็นด้วย ถ้าเกิดความก้ำกึ่งระหว่างเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ก็เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องไม่แน่ใจ

4. เกณฑ์ในการให้คะแนน

ในการตรวจให้คะแนน ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน ช่องที่ไม่แน่ใจ ให้ 2 คะแนน ช่องที่ไม่เห็นด้วย ให้ 1 คะแนน เมื่อนำคะแนนจากแบบสอบถามแต่ละข้อมารวมกัน ก็จะเป็นคะแนนทัศนคติแบบประชาธิปไตยของบุคคลนั้น ๆ ผู้ตอบคนใดให้คะแนนมาก แสดงว่ามีทัศนคติแบบประชาธิปไตยมาก ใครให้น้อยแสดงว่ามีทัศนคติแบบประชาธิปไตยน้อย

การทดสอบ

สำหรับแบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย ผู้วิจัยให้ทำการทดสอบกับนักเรียนโรงเรียนศึกษาลงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 50 คน เป็นชาย 26 คน หญิง 24 คน เมื่อทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วได้เลือกเอาข้อความที่มีค่า t ที่นัยสำคัญ และมีค่าสูงไว้เป็นจำนวน 45 ข้อ โดยแยกเป็นด้านการยอมรับ 15 ข้อ ด้านบัญญัติธรรม 15 ข้อ และด้านสามัคคีธรรม 15 ข้อ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย โดยวิธี Alpha Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ดังต่อไปนี้

- ชุดที่ 1 ทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรมได้ค่าความเชื่อมั่น = .5260
 ชุดที่ 2 ทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านการยอมรับได้ค่าความเชื่อมั่น = .7551
 ชุดที่ 3 ทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านบัญญัติธรรมได้ค่าความเชื่อมั่น = .6430

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้ 2 วิธี คือ

1. ให้กลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่สามารถเขียนตอบแบบทดสอบได้ ให้เขียนตอบด้วยตนเอง
2. สำหรับกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่ไม่สามารถจะเขียนตอบในแบบทดสอบได้ ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ และอัดเทปด้วยตนเอง และมีคณะครูวิชาการและครูวิชาชีพของโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ตำบลท่าดั่ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นผู้ช่วย โดยมีข้อตกลงในการใช้คำพูด หรือคำถามในแบบเดียวกัน

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. สถิติที่ใช้ในการสร้างแบบทดสอบ มีดังต่อไปนี้

1.1 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธี Alpha Coefficient

ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

- เมื่อ α แทน Coefficient Alpha เป็นค่าความเชื่อมั่น
 S_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบแต่ละข้อ
 S_x^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

1.2 หากค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ เก็บรายข้อ โดยใช้ t - test

ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
 \bar{X}_H แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
 \bar{X}_L แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
 S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
 S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
 N_H แทน จำนวนประชากรในกลุ่มสูง
 N_L แทน จำนวนประชากรในกลุ่มต่ำ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐานดังต่อไปนี้

2.1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.1.3 ความแปรปรวน (Variance)

2.2 ทดสอบความแตกต่างของตัวแปร โดยใช้ t - test แบบ

Independent Measure (ล้วน สายยถ และอังกภา สายยถ 2522 : 96) สำหรับ
สมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

$$df = \frac{(S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2)^2}{\frac{(S_1^2/n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(S_2^2/n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าวิกฤติในการตรวจสอบดูความแตกต่างของกลุ่มสองกลุ่ม
	S_1^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
	N_1	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1
	N_2	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 2

เปรียบเทียบระยะเวลาที่แตกต่างกันสามกลุ่ม ในสมมุติฐานข้อที่ 3 โดยใช้
 One way - Analysis of Variance ซึ่งสรุปเป็นตารางดังนี้ (อนันต์ ศรีโสภา
 2521 : 248)

Source of Variation	SS	df	MS	F
Between	$N \sum (\bar{x}_j - \bar{x})^2$	$j - 1$	$\frac{SS}{j - 1}$	$\frac{MS_D}{MS_W}$
Within	$\sum \sum (x_{ji} - \bar{x}_j)^2$	$n - j$	$\frac{SS_W}{N - j}$	
Total	$\sum \sum (x_{ji} - \bar{x})^2$	$n - 1$		

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน F - distribution

SS แทน Sum of Square

MS_D แทน Mean Square ระหว่างกลุ่มที่ศึกษา

MS_W แทน Mean Square ภายในกลุ่มที่ศึกษา

j แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.3 ใช้ q - statistic เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ เมื่อพบว่าตัวแปรที่ทดสอบในข้อ 2.2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้วิธี นิวแมน - คูลส์ (Newman - Kuels Method) โดยใช้สูตร (Winer. 1971 : 210 - 218)

$$q = \sqrt{\frac{MS_w}{\tilde{n}}}$$

- เมื่อ q แทน q - statistic ที่ได้จากตาราง
 MS_w แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
 \tilde{n} แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่า

- ทาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ใช้สูตร (Garrett.

1966 : 143)

$$r = \frac{NXY - EXEY}{\sqrt{[NEX^2 - (EX)^2][NEY^2 - (EY)^2]}}$$

- เมื่อ r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 X แทน ผลรวมของคะแนนชุด X
 Y แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y
 X^2 แทน ผลรวมของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง
 Y^2 แทน ผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
 XY แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
 N แทน จำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้เสนอเป็นตอน ๆ ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนที่มีความแตกต่างกันทางด้าน เพศ อายุ และระยะเวลาที่มาอยู่ในโรงเรียน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และทัศนคติแบบประชาธิปไตย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	Sum of Square
MS	แทน	Mean Square
df	แทน	Degrees of Freedom
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้พิจารณา F - distribution
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
q	แทน	Studentized Range Statistic

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของการแก้ปัญหาคู่เฉพาะหน้า และทัศนคติแบบ
ประชาธิปไตยของเด็กนักเรียนที่มีความแตกต่างกันทางด้าน อายุ เพศ และระยะเวลา
ที่มากอยู่ในโรงเรียน

การวิเคราะห์แบ่งออกดังนี้

- 1.1 เปรียบเทียบการแก้ปัญหาคู่เฉพาะหน้าของนักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน
- 1.2 เปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน
- 1.3 เปรียบเทียบการแก้ปัญหาคู่เฉพาะหน้าของนักเรียนเมื่อจำแนกตาม
ระดับอายุ
- 1.4 เปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนเมื่อจำแนกตาม
ระดับอายุ
- 1.5 เปรียบเทียบการแก้ปัญหาคู่เฉพาะหน้าของนักเรียนเมื่อจำแนกตาม
ระยะเวลาที่มากอยู่ในโรงเรียน
- 1.6 เปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนเมื่อจำแนกตาม
ระยะเวลาที่มากอยู่ในโรงเรียน

1.1 เปรียบเทียบการแก้ปัญหาคู่เฉพาะหน้าของนักเรียนเมื่อจำแนกตามเพศ โดยตั้ง
สมมุติฐานในการศึกษาไว้ดังนี้คือ "นักเรียนหญิงและชายแก้ปัญหาคู่เฉพาะหน้าแตกต่างกัน"

ตาราง 3 เปรียบเทียบการแก้ปัญหาคู่เฉพาะหน้าของเด็กนักเรียนจำแนกตามเพศ

เพศ	N	การแก้ปัญหาคู่เฉพาะหน้า		t
		\bar{X}	S	
ชาย	29	27.21	2.14	2.9169**
หญิง	28	25.50	2.27	

** P > .01 (t = 2.704)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 3 ปรากฏว่า นักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กที่มีเพศต่างกัน มีความสามารถในการแก้โจทย์เฉพาะหน้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ "นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในการแก้โจทย์เฉพาะหน้าต่างกัน"

1.2 เปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนเมื่อจำแนกตามเพศได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาไว้ดังนี้คือ "นักเรียนหญิงและชายมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยต่างกัน"

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนเมื่อจำแนกตามเพศในแต่ละด้านของทัศนคติแบบประชาธิปไตย

ทัศนคติแบบ ประชาธิปไตย	สำนึกศีลธรรม		การยอมรับ		ปัญญาธรรม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ค่าทางสถิติ						
N	29	28	29	28	29	28
X	37.41	37.36	37.41	36.61	36.90	36.07
SD	4.03	3.75	4.03	5.65	3.93	3.92
t	0.0549		-0.1482		0.793	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 ปรากฏว่าเด็กนักเรียนชายและหญิงมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้าน คือ ด้านสำนึกศีลธรรม ด้านการยอมรับ และด้านปัญญาธรรม ไม่แตกต่างกัน

1.3 เปรียบเทียบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนเมื่อจำแนกตามระดับอายุ
ให้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาไว้ดังนี้คือ "นักเรียนชายและหญิงที่มีอายุต่างกันแก้ปัญหา
เฉพาะหน้าต่างกัน"

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนชายหญิง
เมื่อจำแนกตามระดับอายุที่แตกต่างกัน

ระดับอายุ	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า			t
	N	\bar{X}	SD	
10 ปี ลงมา	19	26.26	1.82	0.6872
10 ปี ขึ้นไป	38	26.66	2.43	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 5 ปรากฏว่านักเรียนชายและหญิงที่มีอายุ
ต่างกันแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไม่ต่างกัน

1.4 เปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนเมื่อจำแนกตามระดับอายุ
ให้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาไว้ดังนี้คือ "นักเรียนหญิงและนักเรียนชายที่มีอายุต่างกัน มี
ทัศนคติแบบประชาธิปไตยต่างกัน"

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชายและหญิง
เมื่อจำแนกตามระดับอายุ

ระดับอายุ	ทัศนคติแบบประชาธิปไตย			t
	N	\bar{X}	SD	
10 ปี ลงมา	38	113.34	11.44	-1.6956
10 ปี ขึ้นไป	19	107.84	11.60	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 6 ปรากฏว่านักเรียนชายและหญิงที่มีระดับอายุ
ต่างกัน มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยไม่ต่างกัน

1.5 เปรียบเทียบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียน เมื่อจำแนกตามระยะเวลา
ที่มาอยู่ในโรงเรียน นักเรียนหญิงและชายที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนแตกต่างกัน แก้ปัญหา
เฉพาะหน้าแตกต่างกัน"

ตาราง 7 เปรียบเทียบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนเมื่อจำแนกตามระยะเวลา
ที่มาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	20.67	10.34	1.9061
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	54	292.82	5.42	
รวม	56	313.49		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 7 ปรากฏว่านักเรียนที่มีระยะเวลาที่มากอยู่ในโรงเรียนต่างกัน มีความสามารถแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนแตกต่างกัน 3 กลุ่ม

การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์		1 - 2 ปี	2 - 4 ปี	4 - 6 ปี
	\bar{X}	25.80	27.30	26.00
1 - 2 ปี	25.80	-	1.40	0.20
2 - 4 ปี	27.30		-	1.20
4 - 6 ปี	26.00			-
$P < .01$		-	2.12	2.40
$P < .05$		-	1.61	1.92

เมื่อนำมาทดสอบเป็นรายคู่ ผลปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างทั้ง 3 กลุ่ม

1.6 เปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนเมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่มออยู่ในโรงเรียนต่างกัน "นักเรียนหญิงและชายที่มีระยะเวลาที่มากอยู่ในโรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน"

ตาราง 9 เปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนเมื่อจำแนกตามระยะเวลา
ที่มาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	608.91	304.45	5.50**
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	54	2987.31	55.32	
รวม	56	3596.22		

** $P > .01$ ($F_{2, 54} = 5.01$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 9 ปรากฏว่านักเรียนที่มีระยะเวลาที่มาอยู่ใน
โรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติแบบประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
นั่นคือ นักเรียนที่มีระยะเวลาที่มาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน
เมื่อต้องการทราบว่ามีความแตกต่างที่ใดบ้าง จึงใช้การทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีนิวแมน-คูลส์
(Newman Keuls) ในตาราง 10

ตาราง 10 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในด้านทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียน
ที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนแตกต่างกัน 3 กลุ่ม

ระยะเวลาที่อยู่ใน		1 - 2 ปี	2 - 4 ปี	4 - 6 ปี
โรงเรียน	\bar{x}	33.60	36.52	38.75
1 - 2 ปี	33.60	-	2.92**	5.15**
2 - 4 ปี	36.52	-	-	2.24*
4 - 6 ปี	38.75	-	-	-
P < .01		-	2.36	2.71
P < .05		-	1.76	2.12

เมื่อนำมาทดสอบเป็นรายคู่ ผลปรากฏว่า

1. นักเรียนที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนเวลา 1 - 2 ปี และ 2 - 4 ปี มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนเวลา 1 - 2 ปี และ 4 - 6 ปี มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียน 2 - 4 ปี และ 4 - 6 ปี มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตย

ตาราง 11 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติแบบประชาธิปไตยกับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

ตัวแปร	r	t
ทัศนคติแบบประชาธิปไตย กับ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	- .025	.186

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 11 ปรากฏว่าทัศนคติแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ทัศนคติแบบประชาธิปไตยและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไม่สัมพันธ์กัน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียน
หมู่บ้านเด็ก
2. เพื่อเปรียบเทียบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก
ที่มีอายุ เพศ และระยะเวลาที่มาอยู่ในโรงเรียนแตกต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก
ที่มีอายุ เพศ และระยะเวลาที่มาอยู่ในโรงเรียนแตกต่างกัน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของทัศนคติแบบประชาธิปไตยและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
ของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6
ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ตำบลท่าตง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
กลุ่มตัวอย่างชาย 29 คน หญิง 28 คน รวม 57 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

- เครื่องมือเป็นแบบทดสอบรวม 2 ฉบับคือ
1. แบบทดสอบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
 2. แบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความแปรปรวน
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ F - test
4. เมื่อ F - test มีนัยสำคัญจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ Q - Statistics (Studentized Range Statistics) ของ
5. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ Product Moment Correlation

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนหญิงและชายในโรงเรียนหมู่บ้านเด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ($t = 2.9169$, $p > .01$)
2. นักเรียนหญิงและชายมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้านคือ ด้านสามัคคีธรรม การยอมรับ และปัญญาธรรม ไม่แตกต่างกัน ($t = 0.0549$ -0.1482 0.793 , $p < .01$)
3. นักเรียนที่มีอายุต่างกัน แก้ปัญหาเฉพาะหน้าไม่แตกต่างกัน ($t = 0.6872$, $p < .01$)
4. นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ($t = -1.6956$, $p < .01$)
5. นักเรียนที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน แก้ปัญหาเฉพาะหน้าไม่แตกต่างกัน ($F = 1.9061$, $p > .01$)
6. นักเรียนที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ($F = 5.50$, $p > .01$)

7. ทักษะคิดแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($F = -.025$, $F = .186$, $p < .01$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาในเรื่องนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงความพยายามของนักการศึกษาเพียงส่วนน้อยที่ต่อสู้เพื่อให้มีการศึกษาอย่างเสรีแก่เด็ก ซึ่งได้รวบรวมความคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการอภิปรายดังต่อไปนี้

การศึกษาเปรียบเทียบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตย ของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ในสถานภาพต่าง ๆ ให้แก่ เพศ รัชตบอายุ และระยะเวลาปรากฏว่า

เกี่ยวกับเพศจากการวิจัย พบว่า นักเรียนหญิงและชายในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เนเบอร์ (Nabors. 1975 : 3241) และ เดลิมพล คันสกุล (2521 : 78 - 80) ซึ่งพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในการแก้ปัญหาเมื่อจำแนกตามเพศ

การที่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศนั้น อาจเนื่องมาจากการจัดเด็กในโรงเรียนหมู่บ้านเด็กเป็นลักษณะโรงเรียนประจำ จะแยกเด็กชายและเด็กหญิงให้อยู่บ้านพักตามเพศ กล่าวคือ เด็กผู้ชายจะรวมกันอยู่ในบ้านกับครูผู้ชาย ในขณะที่เดียวกัน เด็กผู้หญิงก็จะมาอยู่รวมกันในบ้านกับครูผู้หญิง ครูผู้ชายนักเรียนจะเรียกว่า "พ่อ" ครูผู้หญิงนักเรียนจะเรียกว่า "แม่" เช่น "แม่เอ๋ว" "พ่อเปี้ยก" การที่โรงเรียนได้แยกเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายให้อยู่บ้านคนละหลัง อาจจะเป็นไปได้ที่โรงเรียนคำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณี และความง่ายในการใช้การดูแล เพราะเด็กจะมีอยู่ประมาณ 7 - 8 คน ในบ้านแต่ละหลัง จึงดูเหมือนกับว่าโรงเรียนได้แยกเพศหญิงและเพศชายออกจากกัน เมื่อมองในแง่ปฏิบัติต่อเด็ก ครูแต่ละคนก็จะไม่เท่าเทียมกัน ทั้งในด้านการอบรมเลี้ยงดู การเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถ ความคิดเห็น หรือการให้ความรัก

ความอบอุ่น จึงเป็นไปได้ที่ผลการวิจัยจึงชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างกันในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กเมื่อจำแนกตามเพศ

เกี่ยวกับทางด้านทัศนคติแบบประชาธิปไตย เมื่อจำแนกตามเพศแล้วไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะนิลรัตน์ (2519 : 44) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเด็กนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก มีพัฒนาการทางด้านทัศนคติแบบประชาธิปไตยใกล้เคียงกัน รวมทั้งระบบการปกครองในโรงเรียนในระบอบประชาธิปไตย ที่มีสภาโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะของการปกครองร่วมกัน ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับส่วนรวมหรือกลุ่มรวมไม่ถึงการกำหนดโทษสำหรับสิ่งที่เป็นที่เดือดร้อนต่อส่วนรวม จะถูกกำหนดโดยทุกคนในโรงเรียน ลักษณะการประชุมสภาโรงเรียนไม่ได้ทำหน้าที่เฉพาะกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ แต่ยังคงดำเนินการเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องในสังคมของพวกเขาด้วย การตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ โดยปกติพบทำผิดจริง ๆ มักจะยอมรับการตัดสินใจ ของที่ประชุมโดยดี ถึงแม้บางครั้งกำลังโทษรุนแรงก็มีการโต้แย้งได้ และจากการสังเกต นักเรียนและบุคคลในโรงเรียนมักจะปฏิบัติตามมติของที่ประชุม ประสิทธิภาพของการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ด้วยลักษณะของการปกครองในลักษณะนี้ จึงทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการที่จะแสดงพฤติกรรมและความจำเป็นในการอยู่ร่วมกัน ประกอบกับความสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างกันและกันมีมากขึ้น ความเกรงใจก็ย่อมเกิดขึ้นสูง ทำให้เกิดการปฏิบัติในแนวเดียวกัน จนกระทั่งไม่พบความแตกต่างกันในด้านทัศนคติแบบประชาธิปไตย เมื่อจำแนกตามเพศ

เกี่ยวกับอายุของนักเรียนที่ต่างกัน มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และทัศนคติแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยจึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3 และข้อ 4 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไบลิน (Beilin. 1967 : 523 - 527) และ อารีย์ เศรษฐชัย (2520 : 46 - 48) ที่พบว่า อายุที่สูงขึ้นจะแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่อายุนั้นสืบเนื่องมาจากพัฒนาการทางด้านสติปัญญา จากการก้าวจากสิ่งกับขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพียเจต์ (Piaget. 1964 อ้างจาก อรุณช หลิมประเสริฐ 2520 : 70 ให้ข้อคิดเห็นว่า มีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการคือ

1. วุฒิกาวะ
2. ประสบการณ์
3. การถ่ายทอดทางสังคม

นักเรียนที่อายุมากกว่าจะมีวุฒิกาวะ ประสบการณ์และการถ่ายทอดทางสังคมมากกว่านักเรียนที่มีอายุน้อย ทำให้ความสามารถในการคิด ทักษะคิด และการเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาการ การดำเนินชีวิตประจำวัน ได้ดีกว่านักเรียนที่มีอายุน้อย

ดังนั้นนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก เมื่อจำแนกตามอายุที่แตกต่างกัน แก้ไขเฉพาะหน้า รวมทั้งมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากเด็กนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนหมู่บ้านเด็กส่วนมากมีภูมิลำเนาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ การที่ผู้ปกครองติดทำงานหาเงิน จึงไม่มีเวลาสนใจ การเลี้ยงดูเด็ก จึงเป็นไปตามยถากรรม ขาดสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ที่จะส่งเสริมให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์ และสติปัญญา เด็กจึงมีลักษณะที่หล่อหลอม ให้เป็นคนหัวอ่อน เฝยชินกับการทำตามคำสั่ง มีการพึ่งตนเองน้อย และเด็กบางส่วนมีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ด้านการติดต่อสื่อสาร มีปัญหาทางอารมณ์ เช่น ก้าวร้าว ซึมเศร้า เหนงหวอย พวกมีความสนใจและมีสมาธิสั้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อ การแก้ไขเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตย

เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้เห็นถึงความไม่แตกต่างกันในด้านการแก้ไขเฉพาะหน้า และทัศนคติแบบประชาธิปไตย ก็คือกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ถือว่าการเรียนของเด็กเป็นเรื่องของการเลือกไม่ใช้การบังคับ ฉะนั้นในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก เด็กจึงไม่ถูกบังคับให้เข้าเรียนหนังสืออย่างเด็ดขาด โรงเรียนจะปล่อยให้เด็กอิสระปราศจากการแนะนำ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ในลักษณะของการพัฒนาตนเองเท่าที่เขาจะสามารถทำได้

จากงานวิจัยของ เนลสัน (Nelson. 1975 : 4149) พบว่า การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้รู้จักนำตนเอง จะทำให้นักเรียนมีความสามารถได้ดี แต่ที่โรงเรียนหมู่บ้านเด็กไม่ได้เน้นถึงวิธีการสอนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งโดยเฉพาะ และเด็กในโรงเรียนหมู่บ้านเด็กที่อายุมากและอายุน้อยมักจะเรียนในชั้นเดียวกัน เพราะเมื่อเด็กสนใจก็จะขอเข้าเรียนทางโรงเรียนก็จะจัดให้เรียนร่วมกัน ทำให้ได้รับประสบการณ์ ความรู้และการฝึกหัด

ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้ถ้าแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก เมื่อจำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน และจากผลการวิจัยที่พบว่าระยะเวลาที่มากอยู่ในโรงเรียนแตกต่างกัน แก้ปัญหาเฉพาะหน้าไม่แตกต่างกันอาจเนื่องมาจากเหตุผลข้างต้น

จากผลของการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนต่างกันั้นก็มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 6 อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมที่จัดให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย และลักษณะของชุมชนกัลยาณมิตร ที่ให้โอกาสการแสดงออก และการพัฒนาไปสู่ทางที่ดี ในด้านบรรยากาศประชาธิปไตยนั้น โรงเรียนให้จัดบรรยากาศที่สอดคล้องกับ ทฤษฎีของ เพียเจท์ (Piaget. 1964 อ้างจาก อรนุช หลิมประเสริฐ 2520 : 70) ถึงการพัฒนาจากสิ่งก้ำหนึ่งไปสู่อีกสิ่งก้ำหนึ่ง ซึ่งมีองค์ประกอบด้านวุฒิภาวะ ประสบการณ์ การถ่ายทอดทางสังคม เพราะลักษณะสภาพโรงเรียนจะเป็นการปกครองร่วมกันของสมาชิกทุก ๆ คนในโรงเรียน โดยทุกคนมีสิทธิร่วมการออกกฎ ตัดสินปัญหา ร่วมกัน เด็กและผู้ใหญ่ได้รับสิทธิ เสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็น ชักถาม และอภิปรายในที่ประชุม กิจกรรมประชาธิปไตยในลักษณะสภาพโรงเรียนจึงส่งเสริมการแก้ปัญหา ร่วมกัน ซึ่งเป็น การพัฒนาวิธีการคิด วิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหา ซึ่งนำไปสู่ทัศนคติที่เ็นประชาธิปไตย เมื่อเด็กมีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนมากขึ้น จึงมีวุฒิภาวะ ประสบการณ์ และการถ่ายทอดทางสังคมเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตย ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนหมู่บ้านเด็กให้ความสำคัญในเรื่องของทัศนคติแบบประชาธิปไตย โดยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง คือการมีสภาพโรงเรียน ในขณะที่ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้านั้น สภาพแวดล้อม รวมทั้งวิธีการเรียนการสอนยังไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนในด้านนี้

ข้อเสนอแนะ

ด้านการวิจัย

1. ควรใช้การวิจัยระยะยาวกับกลุ่มอายุ หรือรายกรณี เช่น ศึกษาเด็กตั้งแต่เริ่มเข้าโรงเรียนหมู่บ้านเด็กจนกระทั่งอยู่ได้ 5 ปี
2. ในการวิจัยซ้ำ ควรจัดการทดสอบให้เหมาะสมเพื่อมิให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย และจะทำให้เด็กเกิดความร่วมมือได้เต็มที่
3. ควรจะได้อ้างถึงคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น ความใกล้ชิด ความเชื่อมั่นในตนเอง พฤติกรรมกล้าแสดงออก ความมีคุณธรรม ความรับผิดชอบ เป็นต้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงพฤติกรรมของนักเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ด้านโรงเรียน

1. ควรมีการจัดศูนย์การเรียนรู้ขึ้นในโรงเรียน และนำเทคโนโลยีทางการศึกษาที่วิเคราะห์อย่างมีระบบมาใช้กับนักเรียนเป็นกลุ่ม และรายบุคคล
2. ควรมีการวางแผนการเรียนการสอน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
3. ควรมีคู่มือครู แผนการสอนให้แก่ครูอย่างพร้อมเพียง
4. ควรมีการจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียนทุกคน เพื่อให้ครูที่เข้าใหม่จะได้ทำการศึกษาเด็ก และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ควรมีนักจิตวิทยาประจำโรงเรียน เพื่อให้ความรู้ทางด้านจิตวิทยาเด็ก รวมทั้งให้บริการทางด้านสุขภาพจิตภายในโรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ จิตวิทยาการศึกษา โรงพิมพ์สามกษัตริย์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 2524, 278
- กาญจน์ แก้วทอง การใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อเปลี่ยนมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่น
ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522
- แก้วตา คณวรรณ "เป้าหมายของการศึกษา" สภาการศึกษาแห่งชาติ : มิถุนายน -
กรกฎาคม 2520, หน้า 7
- โกศล ธรรมชาติ การศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับ ม.ศ. 6
เขตการศึกษา 2 ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519, 76 หน้า
- จิตนา ราชรองเมือง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดแบบสืบสวน - สอบสวน
วิธีการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการ
ศึกษา ประสานมิตร 2516, 91 หน้า อัดสำเนา
- จันทิภา ลิ้มเจริญ กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนว
วิทยาลัยครูภูเก็ต 2522, 99 หน้า
- เฉลิมพล ต้นสกุล พัฒนาการทางสติปัญญา และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน
ในเขตการศึกษา 3 ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2521, 112 หน้า อัดสำเนา
- ชนะ นิลรัตน์ การศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขต
การศึกษา 2 ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519, 69 หน้า
- ปรีชา หงส์กรเลิศ ประชาธิปไตยสำหรับคนไทย โรงพิมพ์สมาคมสังคมนักเรียนแห่งประเทศไทย
2518, 101 หน้า
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง จิตวิทยาการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2522, 177 หน้า

- ดวงเดือน อ่อนน้อม การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างนักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์แนวใหม่ กับนักเรียน
ที่ไม่ได้เรียนคณิตศาสตร์แนวใหม่ วิทยานิพนธ์ ปริญญา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย 2514, 96 หน้า
- ทวีป อภิสสิทธิ์ "การสอนโดยให้ผู้เรียนแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม" มิตรครู : 30 เมษายน
2525, หน้า 54
- นิพนธ์ ศศิธร "บทบาทของการศึกษาที่มีต่อการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไทย" การศึกษา :
พฤศจิกายน - ธันวาคม 2523, หน้า 5
- พจน์ สะเพียรชัย "ลักษณะของการศึกษาในระบบสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลง"
พัฒนาวิศผลา สำนักงานทดสอบวิทยาลัยวิชาการ ประสานมิตร โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์
2516, 141 หน้า
- พยนต์ แสงเดช การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้
วิชาวิทยาศาสตร์ของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการสอน
แบบแก้ปัญหากับแบบศูนย์การเรียน วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2525, 250 หน้า
- พิสุทธิ์ บุญเจริญ การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา
เป็นกลุ่มของการสอนด้วยชุดการเรียนการสอน แบบสืบสวนสอบสวน กับการสอนตามปกติ
ในวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2522, 326 หน้า
- ไพบุณย์ ช่างเรียน "การให้การศึกษาเด็กในย่านแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย" พัฒนาบริหาร-
ศาสตร์ : กรกฎาคม 2518
- พัฒนาบริหารศาสตร์, สถาบัน อนุสรณ์การพระราชทาน นายจรัส บุญมาก วีรชนเพื่อประชาธิปไตย
ธรรมการพิมพ์ 2517, 110 หน้า

- เรวัตร แซ่อ้อย การศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการ
ศึกษา ในวิทยาลัยครูภาคใต้ ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2519, 55 หน้า
- วารุณี ชนวนานิช "หลักสูตร 2521 กับการแนะแนว" แนะแนว : สิงหาคม - กันยายน
 2522, หน้า 23 - 24
- วิจิตร ระวิวงศ์ "เด็กไทยกับการเตรียมตัวเพื่อมีงานทำ" การศึกษาแห่งชาติ : มิถุนายน -
 กรกฎาคม 2523, หน้า 8 - 9
- วิทยากร เชียงกูร ปัญหาพื้นฐานของประเทศด้อยพัฒนา โรงพิมพ์ดำรงการพิมพ์ 2521,
 117 หน้า
- วีระยุทธ วิเชียรโชติ จิตวิทยาการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน อำนวยการพิมพ์
 2521
- ทฤษฎีสังคมไมตรีสัมพันธ์ พัฒนาวิวัฒนาการ สำนักงานทดสอบวิทยาลัยวิชาการ
 ประสานมิตร โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์ 2516, 141 หน้า
- สาโรช บัวศรี ความคืบหน้าประการในวิชาการศึกษา โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์ กรุงเทพฯ
 2514, 280 หน้า
- สมบูรณ์ พรธนาภ จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 2518, 442 หน้า
- สนิท จรอนันท์ "การศึกษาแหล่งเสื่อมโทรม" ครู : พฤศจิกายน 2522, หน้า 27
- อศิรินทร์ วัฒนไพลิน การศึกษาเจตคติ และพฤติกรรมทางเพศของนิสิตมหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 96 หน้า อัดสำเนา
- อรุณี จักรสิรินทร์ การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สาม ที่มีองค์ประกอบคัสสรรที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนต่างกัน
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 107 หน้า

อารีย์ เศรษฐชัย ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้โจทย์เฉพาะหน้า ความ
รู้สึกประทับใจและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2520, 71 หน้า

อรุณ จันทวานิช "การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการประถมศึกษา" การวัดผลการศึกษา :
กันยายน - ธันวาคม 2523, หน้า 93 - 94

Berning, Bebecca Anne, "An Eseperimental Program to Facilitate the Development of social Problem solving skill in preschool children by application of Ausubelian Theory," Dissertation Abstracts International. : 3753 - A, 1979

Brewer, Kathleen hoffman, "A Study of the Effect of Problem Solving Instruction on the student's Ability to Solve Mathematical Berbal Problems," Dissertation Abstracts International. 42 : 1944 - A, November, 1981.

Bruner, Jerome S. and Others. Studies in Cognitive Growth : A Collaboration at the Center for Cognitive Studies. New York, John Wiley & Sons, 1966.

Garrett, Henry E., and Woodworth, R.S., Statistics in Psychology and Education. David Mckay Company, Inc., New York, 1968. 491 pp.

Kellerhouse, Kenneth Douglass dr., "The Effects of Two Variable on the Problem Solving Abilities of the first Grade and Second Grade Children," Dissertation Abstracts International. 35 : 5781 - A, March, 1975.

Maslow, A.H., Motivation and Personality. Harper & Brothers, Publishers, New York, 1954. 411 p.

Nabors, Donald Gene, "A Comparative Study of Academic Achievement and Problem - Solving Abilities of Black pupils At The Intermediate Level in computer Supported instruction and Self - Contained Instructional Programs," Dissertation Abstracts International. 36 : 3241 - A, December, 1975.

Nelson, G.T., "The effects of Diagram Drawing and Translation on pupils' Mathematics problem - solving performance," Dissertation Abstracts International. 35, 4149 - A, 1975.

Panetta, Sandra Jean, "An Exploration and Analysis of Parental Behaviors which May be Related to a child's Problem Solving Abilities" Dissertation Abstracts International. 41 : 2928 - A, January, 1981.

ภาคผนวก

แบบทดสอบการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์
แบบทดสอบที่สมัครสอบแข่งขัน

แบบทดสอบการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้ เป็นสิ่งที่นักเรียนจะต้องประสบในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นปัญหาที่นักเรียนจะต้องแก้ไข ขอให้นักเรียนเขียนตอบตามความคิดเห็นของนักเรียนอย่างแท้จริง ในช่องว่างที่กำหนดให้

1. ขณะที่นักเรียนกำลังพายเรือแล้วพบว่าน้ำรั่วเข้าเรือ จะทำอย่างไร
-
2. ถ้าโรงเรียนจัดพักแรมโดยให้นักเรียนเวลา 6 โมงเช้า แต่นักเรียนตื่น 6 โมงครึ่ง จะทำอย่างไร
3. ขณะที่นักเรียนกำลังเล่นแมดมินตันแล้วที่ลูกชนไก่ไม่ติดบนต้นไม้จะทำอย่างไร
-
4. ถ้านักเรียนกำลังเดินในป่า แล้วกิ่งไม้กำลังหักลงมาใส่ นักเรียน จะทำอย่างไร
-
5. ถ้านักเรียนเห็นงูเห่าอยู่ห่างจากนักเรียนประมาณ 3 เมตร จะทำอย่างไร
-
6. ถ้าเศษไม้เล็ก ๆ หิมเข้านักเรียน จะทำอย่างไร
-
7. ถ้ามีคนนำสุนัขตายนมาทิ้งไว้หน้าบ้านนักเรียนจะทำอย่างไร
-
8. ถ้านักเรียนรู้สึกเหนื่อยมากคล้ายจะ เวียนลมจะทำอย่างไร
-
9. ขณะที่นักเรียนเดินไปตลาดกับเพื่อน แล้วลิ้นหกล้มในตลาดจะทำอย่างไร
-

10. ถ้าสมมุติทำการบ้านนักเรียนหายไป แล้วครูจะต้องตรวจใบชิ้นเรียนจะอย่างไร
11. ถ้านักเรียนวิ่งไปชนเพื่อนแล้วพันหักเลือดไหลออกมามาก จะอย่างไร
12. ถ้านักเรียนเย็บผ้าแล้วเข็มแทงนิ้วจะอย่างไร
13. นักเรียนจะอย่างไรถ้าสุนัขไล่กัด
14. ถ้าถูกมีดบาดนักเรียนจะอย่างไร
15. ถ้ามีเพื่อนโยนถุงใส่นักเรียน แล้วตัวถูกพาดอยู่ที่ไหล่จะอย่างไร

แบบทดสอบทัศนคติแบบประชาธิปไตย

คำชี้แจง

แบบสอบถามทั้งหมดนี้ จะเป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียน ในการกระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตามบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ขอให้นักเรียนเลือกเขียนเครื่องหมาย ในช่องที่นักเรียนคิดว่าตรงกับความรู้สึกและตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน ในการกระทำตามความเป็นจริงมากที่สุด

ตอนที่ 1

	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1. การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นเรื่องน่ากระทำ			
2. ฉันไม่สบายใจที่ได้ทำงานน้อยในขณะที่เพื่อน ๆ ได้ทำงานมากกว่า			
3. ถ้าเพื่อนในกลุ่มของฉันทำงานผิดพลาด ฉัน ต้องช่วยรับผิดชอบ			
4. การได้ทำงานกับเพื่อน ๆ ฉันไม่สนใจว่าเพื่อน จะคิดหรือไม่ว่าฉัน			
5. ในการสอบทุกครั้งฉันไม่คิดว่าเพื่อนจะได้คะแนน ดีกว่าฉัน			
6. การทำงานซ้ำไม่เป็นปัญหาสำหรับเพื่อน ๆ เลย			
7. ฉันไม่คิดเลยว่า ฉันเก่งกว่าคนอื่น			
8. ถึงแม้ว่าฉันจะไม่เห็นด้วยกับมติของที่ประชุม ฉันก็พร้อมที่จะปฏิบัติตาม			

	เห็นด้วย	ไม่เห็นใจ	ไม่เห็นด้วย
9. เมื่อมีการประชุมที่ไม่สำคัญนัก ฉันคิดว่าควรที่จะเข้าร่วมประชุม			
10. เมื่อฉันได้เข้าร่วมทำงานกับเพื่อน ๆ ถึงแม้ว่าฉันจะได้ทำงานส่วนตัวน้อยลง ฉันก็ควรจะร่วมเสมอ			
11. เมื่อเห็นว่าเพื่อนเก่ง ฉันยอมทำงานด้วยฉันก็ไม่คิดว่าฉันเสียเกียรติ			
12. ฉันยินดีมากเมื่อคนอื่นทำงานแล้วได้รับคำชมเชย			
13. เมื่อฉันไม่ได้รับเลือกเป็นหัวหน้า ฉันก็เป็นลูกน้องที่ดีที่สุด			
14. ฉันสบายใจเสมอเมื่อร่วมทำงานกับเพื่อน ๆ			
15. บางครั้งฉันรู้สึกที่ไม่ได้ทำประโยชน์ให้กับเพื่อน ๆ			

ตอนที่ 2

	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1. ถ้าฉันไปโรงเรียนอื่น ฉันจะแต่งกายเหมือนกับพวกเขาเหล่านั้น			
2. ฉันสามารถแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งด้วยเหตุผลกับครูเวลาเรียนได้			
3. เมื่อความคิดของฉันไม่ตรงกับเพื่อน ฉันจะมาทำความเข้าใจกันใหม่			
4. ฉันไม่ควรล่วงเกินสิทธิของคนอื่นถึงแม้ว่าจะมีโอกาส			
5. ถ้าเพื่อนขอลัศคิ๋วเข้ารับประทานอาหาร ฉันจะอธิบายให้เพื่อนไปต่อคิวใหม่			
6. ไม่ว่าเพื่อนฉันจะร่ำรวยหรือยากจน ก็มีความสามารถเท่าเทียมกับฉันได้			
7. ฉันพร้อมที่จะยอมรับความคิดเห็นที่มีเหตุผลของผู้อื่นเสมอ			
8. ฉันพร้อมเสมอถ้ามีใครมาขี้ขอบพร่องของฉัน			
9. ถ้าฉันมีปัญหา และมีเพื่อน ๆ ใ้ให้เล่าวิธีการแก้ปัญหาค้าง ๆ ใ้ฉันฟัง ฉันจะรับฟัง			
10. การทำเสียงดังใกล้บ้านผู้อื่น เป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง			
11. เมื่อเพื่อนทำผิดฉันจะไม่หัวเราะเยาะเขา			

	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
12. การคัดค้านผู้อื่นด้วยเหตุผลในที่ประชุมเป็นสิ่งที่ควรกระทำ			
13. เมื่อฉันมีความคิดอย่างหนึ่งแต่เพื่อนไม่เห็นด้วยกับความคิดของฉัน ฉันก็ไม่แสดงความไม่พอใจ			
14. ฉันไม่เคยบังคับให้เพื่อนทำงานให้ฉัน			
15. เพื่อนที่นับถือศาสนาต่างกัน ก็มีความสามารถเท่าเทียมกัน			

ตอนที่ 3

	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1. ถ้าเพื่อนบอกให้ฉันลองทำการบ้านด้วยวิธีหาคำตอบแบบใหม่ ๆ ฉันจะลองนำมาปรับปรุงทำใหม่			
2. บางทีเวลาฉันไม่เข้าใจอะไร ฉันจะถามน้องของฉัน			
3. นักเรียนที่ดีควรเชื่อครูอย่างมีเหตุผล			
4. งานที่ครูให้ทำมีประโยชน์มากกว่าครูผู้สอนเองทั้งหมด			
5. เมื่อมีคนอื่นมากกว่าหาว่าโรงเรียนฉันไม่ดีฉันจะได้แย่งเพื่อโรงเรียนของฉัน			
6. คนที่เรียนในชั้นสูง ควรจะใจกว้าง ยอมรับความคิดของนักเรียนชั้นต่ำกว่า			
7. ฉันไม่คิดว่าคนจนเป็นเพราะทำกรรมแต่ชาติปางก่อน			
8. เราสนใจว่าทำอะไรแล้วเพื่อนได้ประโยชน์ร่วมกับฉัน			
9. ถ้าฉันมีปัญหาและครูบอกวิธีการใหม่ ๆ ฉันจะลองนำมาทำดู			
10. ถ้าฉันเห็นว่า การไปทัศนศึกษาบางครั้งไม่มีประโยชน์ ฉันและเพื่อน ๆ จะรวมตัวกันขอไม่ไป			

	เห็นด้วย	ไม่เห็นใจ	ไม่เห็นด้วย
11. การวิพากวิจารณ์ปัญหาของผู้อื่นในชั้นเรียน ทำให้เสียเวลาเรียน			
12. ปัญหาที่ฉันพบโดยทั่วไปถึงแม้ว่าจะไม่มีใน ข้อสอบก็น่าจะสนใจ			
13. คนที่เรียนเลขเก่งก็ไม่ได้หมายความว่าจะมี ความสามารถมากกว่าคนเก่งภาษาไทย			
14. ฉันคิดว่าน่าจะทำการตกลงกันเกี่ยวกับการ แก้ปัญหาก่อนกระทำจริง			
15. เมื่อจะทำอะไร ฉันจะคิดอย่างดีที่สุดก่อน ที่จะทำ			

การศึกษาการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตย
ของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก จังหวัดกาญจนบุรี

บทคัดย่อ
ของ
วีรพันธ์ อติโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2529

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการแก้ไข้อูหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตย และศึกษาความสัมพันธ์ของการแก้ไข้อูหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก ตำบลท่าตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 57 คน เป็นชาย 29 คน หญิง 28 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนหญิงและชายในโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก มีความสามารถในการแก้ไข้อูหาเฉพาะหน้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนหญิงและชาย มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้าน คือ ด้านสำนึกศีลธรรม ด้านการยอมรับและปัญญาธรรม ไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนหญิงและชายที่มีอายุต่างกัน มีความสามารถในการแก้ไข้อูหาเฉพาะหน้าไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนหญิงและชายที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนหญิงและชายที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน แก้ไข้อูหาเฉพาะหน้าไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนหญิงและชายที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนต่างกัน มีทัศนคติแบบประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
7. ทัศนคติแบบประชาธิปไตยไม่มีความสัมพันธ์กับการแก้ไข้อูหาเฉพาะหน้า

A STUDY OF PROBLEM SOLVING AND DEMOCRATIC ATTITUDES
OF MOO BAN DEK STUDENTS, KANCHANABURI

AN ABSTRACT

BY

VEERAPAT ATIROJ

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February 1986

The purposes of this study were to compare the Problem Solving and Democratic Attitudes of the MOO BAN DEK students and to investigate the relationship between the Problem Solving and Democratic Attitudes of the students. Subjects were 57 students from MOO BAN DEK School, Kanchanaburi, consisting of 29 male and 28 female. The results of this study were as follow :

1. There was statistically significant difference at .01 level in Problem solving between the male and the female.
2. There was no significant difference in Democratic Attitudes of male and female.
3. There was no significant difference in Problem Solving between male and female from different age levels.
4. There was no significant difference in Democratic Attitudes of male and female from difference age levels.
5. There was no significant difference in Problem Solving between male and female who had different years of experience in school.
6. There was statistically significant difference at .01 level in Democratic Attitude between male and female who had different years of experience in school.
7. There was no correlation between Problem Solving and Democratic Attitude.